

18. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Stanovení podpory v nezaměstnanosti nikoliv z výdělku, ale průměrné mzdy v národním hospodářství

V případě, že uchazeč o zaměstnání splní podmínku předchozí doby důchodového pojištění (12 měsíců v posledních 2 letech) započtením náhradní doby nebo nemůže svůj příjem doložit, stanoví se mu podpora v nezaměstnanosti jen v minimální částce určené z průměrné mzdy v národním hospodářství.

Standardní procentní sazba podpory v nezaměstnanosti činí podle ust. § 50 odst. 3 zákona o zaměstnanosti první 2 měsíce podpůrcí doby 65 %, další 2 měsíce podpůrcí doby 50 % a po zbývající podpůrcí dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku (zaměstnance) nebo vyměřovacího základu (na důchodové pojištění osoby samostatně výdělečně činné) z poslední činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění. V případě, že uchazeč o zaměstnání před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání bez vážného důvodu ukončil poslední zaměstnání sám nebo dohodou se zaměstnavatelem, činí snížená procentní sazba podpory v nezaměstnanosti 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Výše sociální dávky se tedy odvíjí od dosaženého výdělku. **Podle ust. § 51 odst. 1 zákona o zaměstnanosti se však podpora v nezaměstnanosti uchazeči o zaměstnání stanoví za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku, další 2 měsíce ve výši 0,12násobku a po zbývající podpůrcí dobu 0,11násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o tuto podporu, jestliže**

- **splnil podmínku doby předchozího zaměstnání započtením náhradní doby a tato doba se posuzuje jako poslední zaměstnání,**
- **bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu, nebo**
- **nelze u něj stanovit průměrný měsíční čistý výdělek nebo vyměřovací základ.**

Průměrná mzda v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí roku 2016 činila 27 000 Kč. (Její výše byla vyhlášena Sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí č. [448/2016](#) Sb.) **Podpora v nezaměstnanosti tedy činí v příslušných úsecích podpůrcí doby 4050 Kč, 3240 Kč, 2970 Kč.** Podívejme se blíže, kdy se tato výše podpory uplatní. První situace (předvídaná ust. § 51 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti) snad nevyžaduje bližší objasnění. Stanovení podpory v nezaměstnanosti příslušným procentem z průměrné mzdy v národním hospodářství se tak bude týkat např. uchazeče u zaměstnání, který ukončil zaměstnání ze zdravotních důvodů a byl více než 2 roky v invalidním důchodu III. stupně, zlepšilo se jeho zdraví, míra invalidity mu proto při kontrole byla posudkovým lékařem snížena nebo se zcela uzdravil, nebo bude takto postupováno u rodiče dosud pobírajícího rodičovský příspěvek, který však nečerpal rodičovskou dovolenou, protože nebyl před narozením dítěte zaměstnán.

Výdělek nelze osvědčit

Situace, kdy uchazeč o zaměstnání bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu (ust. § 51 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti) může nastat zřejmě jen v situaci, kdy zaměstnavatel nesplní svou povinnost a nevydá zaměstnanci na jeho žádost potvrzení dle ust. § 313 odst. 2 zákoníku práce, tedy od potvrzení o zaměstnání (tzv. zápočtového listu) oddělený doklad osvědčující zejména výši průměrného výdělku a další skutečnosti rozhodné pro přiznání podpory v nezaměstnanosti (t.j. např. skončení zaměstnání nikoliv z vážného důvodu nebo pro porušení povinností zvláště hrubým způsobem).[1]

V případě samostatné výdělečné činnosti, u níž je rozhodný poslední vyměřovací základ (na důchodové pojištění) by podobný problém neměl nastat, jelikož vyměřovací základ potvrzuje Česká správa sociálního zabezpečení, která takové potvrzení, pokud má k jeho vydání potřebné podklady, vydá. Při nemožnosti vydat předmětné potvrzení by se zřejmě jednalo o zavinění uchazeče, který nedoložil podklady potřebné pro vydání tohoto potvrzení.

Výdělek nelze určit

Pokud zaměstnavatel řádně splní vůči zaměstnanci své povinnosti, tak jeho průměrný výdělek lze určit vždy, a to i když pro zaměstnavatele případně pro překážky v práci nepracoval, ale byl u něj zaměstnán. Pokud nelze u zaměstnance stanovit průměrný výdělek, použije se pravděpodobný výdělek. U zaměstnance tak lze pro účely podpory v nezaměstnanosti průměrný měsíční čistý výdělek stanovit vždy, pouze mohou nastat situace, kdy tento výdělek uchazeč o zaměstnání není schopen doložit z důvodů na straně zaměstnavatele, jak bylo uvedeno výše.

Nemožnost určit vyměřovací základ (ust. § 51 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti) naopak může nastat v situaci kdy je samostatná výdělečná činnost zahájena a zároveň ukončena v témže roce, přičemž je rovněž v tomto roce podána žádost o podporu v nezaměstnanosti (s tím, že zbývající potřebná část doby důchodového pojištění je splněna předchozím zaměstnáním nebo započtením náhradní doby). Např. zaměstnanec propuštěný ze zaměstnání k 31. 12. (2016) nebo rodič do té doby pobírající rodičovský příspěvek, aniž by čerpal v zaměstnání rodičovskou dovolenou, začne podnikat jako OSVČ od 1. 1. následujícího kalendářního roku (2017) a činnost ukončí k 31. 7. (2017). Důchodově pojištěná samostatná výdělečná činnost je tak provozována od 1. 1. do 31. 7. (2017) a podmínka 12 měsíců doby důchodového pojištění je splněna předchozím zaměstnáním nebo náhradní dobou předcházející samostatné výdělečné činnosti. 1. 8. (2017) požádá uchazeč o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o přiznání podpory v nezaměstnanosti. Vzhledem k tomu, že vyměřovací základ lze stanovit pouze za ukončené zdaňovací období, jímž je kalendářní rok, nemůže ČSSZ vyměřovací základ určit dříve než v následujícím kalendářním roce (2018) po podání přehledu a příjmů a výdajů za uplynulý kalendářní rok (2017). Jelikož v předchozím roce (2016) samostatná výdělečná činnost konána nebyla a ani za tento rok tak nelze určit vyměřovací základ, přičemž nelze užít ani výdělek z případného zaměstnání, protože se nejedná o poslední ukončenou činnost, je třeba postupovat podle ust. § 51 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.[2]

Podpora při rekvalifikaci v uvedených případech činí po celou dobu rekvalifikace 0,14 násobek příslušné částky, tedy 3780 Kč.

-
- [1] Zaměstnanec však musí být schopen prokázat, že mu nárok na podporu v zaměstnanosti vůbec vznikl, tedy odpracování potřebné doby, např. pracovní smlouvou a následným právním úkonem, na jehož základě byl rozvázán pracovní poměr. I bez potřebného potvrzení o výši průměrného výdělku však zřejmě lze výši výdělku doložit např. výplatními lístky, tedy písemnými doklady ve smyslu ust. § 142 odst. 5, které je povinen vydávat zaměstnavatel zaměstnanci při měsíčním vyúčtování mzdy, avšak praxe úřadu práce v takové důkazní nouzi zaměstnance mi není známa.
- [2] Srovnej Stádník, J., Kieler, P.: Podpora v nezaměstnanosti a průměrná mzda v národním hospodářství, Práce a mzda č. 11/2016.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)